

Zmiany unijne w kierunku zmaksymalizowania ochrony danych osobowych

Dnia 4 maja 2016 r. opublikowano nowe Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE. Opierając się na art. 99 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych można wskazać, iż akt ten wchodzi w życie 20 dni od dnia publikacji w Dzienniku Urzędowym UE, zaś przeznaczenie do użytku w praktyce będzie miało miejsce w 2018 roku.

Nowe rozporządzenie odnoszące się do ochrony danych osobowych, zaakceptowane przez Parlament Europejski, będzie wykorzystywane wprost bez potrzeby implementacji do krajowych porządków prawnych. W praktyce będzie oznaczać to, iż administratorzy danych osobowych będą mieli równe obowiązki, zaś podmioty prawa te same ów prawa. Takie zmiany w rozporządzeniu unijnym zapowiadają również zmiany w krajowym prawie, które trzeba będzie przystosować do owego rozporządzenia, zgodnie z wypowiedzią Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych:

„Jak wstępnie oszacowało Rządowe Centrum Legislacji, analizy takiej może wymagać nawet ok. 800 aktów prawnych, w których znajdują się odniesienia do ochrony danych osobowych, więc czeka nas ogromna praca, na wykonanie której mamy zaledwie dwa lata” – dr Edyta Bielak-Jomaa.

Generalny Inspektor wskazuje także na istotę czynności dokonywanych przez administratorów danych osobowych, aby już teraz ocenili celowość, adekwatność przetwarzanych danych osobowych.

Warto już teraz, przed wejściem rozporządzenia w życie przyjrzeć się zmianom, które będą dotyczyły ochrony danych osobowych. Mianowicie, celem przyjętego rozporządzenia jest harmonizacja zasad ochrony danych osobowych na terenie państw członkowskich. Rozporządzenie wprowadza również nowe rozwiązania uwzględniające rozwój cywilizacyjny i wykorzystywanie nowych technologii.

Co ważne, administrator danych będzie zobligowany do przejrzystego i łatwo dostępnego sposobu informowania osoby o przetwarzaniu jej danych osobowych.

Rozporządzenie unijne przewiduje między innymi:

- nowe zadania dla administratorów danych i podmiotów przetwarzających dane na podstawie umowy powierzenia,
- ocena skutków procesów przetwarzania na ochronę danych jako obowiązek administratora danych osobowych,
- obowiązek powołania inspektora ochrony danych podmiotowych (w miejsce ABI) w określonych przypadkach. Obligatoryjne powołanie inspektora będzie dotyczyć m.in. podmiotów administracji publicznej,
- rozszerzony zakres prowadzonej dokumentacji ochrony danych osobowych; obowiązek prowadzenia rejestru czynności przetwarzania danych osobowych, za które odpowiada administrator,
- obowiązek zgłaszania przez administratora danych naruszenia ochrony danych osobowych organowi nadzorcemu (t.j.GIODO),
- bardziej precyzyjne zasady powierzenia procesów powierzenia,
- szczegółowe warunki wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych;

Rozporządzenie wprowadza wiele nowych terminów i definicji. Uregulowano definicje danych biometrycznych, genetycznych, uznając je za dane tzw. „szczególnie chronione” (wrażliwe).

Zdefiniowano również nowy środek ochrony danych polegający na ich „pseudonimizacji”, czyli ograniczeniu możliwości tworzenia powiązań zbioru danych z prawdziwą tożsamością osoby, której dane dotyczą. Poza tym, zdefiniowano termin bycia zapomnianym. Oznacza to w praktyce, iż w pewnych sytuacjach określonych w przepisach prawa osoba, której dane osobowe są przetwarzane posługuje się prawem do zażądania natychmiast usunięcia jej danych osobowych przez administratora danych osobowych. Ów administrator będzie zobowiązany to żądanie spełnić, a w dodatku poinformować wszystkich innych administratorów, którym dane przekazał, by również je usunęli.

Projekt wylicza prawa osoby, której dane osobowe są przetwarzane. Prawa te są uwzględnione szerzej, niż poprzednio – dają takiej osobie większą kontrolę nad dotyczącymi jej informacjami.

Otóż będzie ona m.in.:

- decydować, czy jej dane wolno przetwarzać (wymóg zgody na przetwarzanie),
- mieć łatwiejszy dostęp do swoich danych osobowych,
- mieć prawo zażądać sprostowania lub usunięcia danych,
- mieć prawo sprzeciwić się np. wykorzystywaniu danych osobowych do profilowania,
- mieć prawo przenieść dane do innego usługodawcy;

Złamanie nowych przepisów będzie groziło surowymi karami finansowymi. Poza tym, osoby, których dane osobowe są przetwarzane, będą miały możliwość wzniesienia skargi do organu zajmującego się ochroną danych osobowych w państwie zamieszkanym przez tą jednostkę ludzką.

Wprowadzenie nowego rozporządzenia unijnego ma także intencję, aby pogodzić rozwój technologiczny z bezpieczeństwem przetwarzania danych osobowych. Dlatego, żeby nie powstrzymywać rozwoju gospodarczego, gdzie kluczową jego częścią jest wymiana informacji, także tych dotyczących danych osobowych